

Matematika (biolozi) - 1. kolokvij
9. 11. 2012.

1. (a) (2 boda) Odredi sve x i y tako da matrice $A = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ x & 4 \end{bmatrix}$ i $B = \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 0 & y \end{bmatrix}$ komutiraju.

(b) (1 bod) Definirajte jednakost matrica.

2. (3 boda) Pažljivo pročitajte sljedeće tvrdnji.

Zaokružite T ako je tvrdnja točna ili N ako je netočna.

Množenje matrica je komutativno. T N

Zamijenimo li stupce u matrici sustava, rješenje sustava se neće promjeniti. T N

Homogen sustav ima samo trivijalno rješenje. T N

Matrica i njena transponirana matrica imaju istu determinantu. T N

Za kvadratne matrice A i B vrijedi $\det(A + B) = \det A + \det B$. T N

Matrica je punog ranga ako i samo ako joj je determinanta različita od nule. T N

3. (3 boda) Za matrice $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ i $B = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$ odredite matricu X takvu da vrijedi

$$(BA^{-1} + X)A = 2B + X.$$

4. (a) (4 boda) Gaussovom metodom eliminacija riješite sustav

$$\begin{aligned}x_1 - 2x_2 - 3x_3 + 2x_4 &= 5, \\2x_1 - 3x_2 - 5x_3 + 4x_4 &= 7, \\-x_1 + + x_3 - 2x_4 &= 1.\end{aligned}$$

Rješenje zapišite u vektorskom obliku.

(b) (1 boda) Koliki je rang neproširene matrice gornjeg sustava?

(c) (2 boda) Iskažite Kronecker-Capellijev teorem.

5. (a) (5 bodova) U ovisnosti o parametru $t \in \mathbb{R}$ odredite rang matrice

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 1 & 1 & 4 \\ 1 & 7 & 17 & 3 \\ t & 4 & 10 & 1 \\ 2 & 2 & 4 & 3 \end{bmatrix}.$$

(b) (2 boda) Jesu li vektori $(1, 7, 4, 2)$, $(1, 17, 10, 4)$ i $(4, 3, 1, 3)$ linearno nezavisni? Obrazložite svoj odgovor. (Uputa: Možete iskoristiti a) dio zadatka!)

(c) (3 boda) Definirajte pojam linearne nezavisnosti vektora. Navedite tri vektora tipa 3×1 koji su linearno nezavisni, te tri koja su linearno zavisna.

6. (a) (3 boda) Odredite $x \in \mathbb{R}$ takav da je matrica

$$A = \begin{bmatrix} 1 & x & 1 & 0 \\ 1 & x & 1 & 3 \\ 1 & -2 & 2 & 5 \\ 2 & 5 & x & 1 \end{bmatrix}$$

singularna.

- (b) (3 boda) Formulirajte elementarne transformacije po retcima, te navedite kakav utjecaj imaju na rješenja sustava linearnih jednadžbi, a kakav na vrijednost determinante.

7. (3 boda) Neka su A i B kvadratne matrice takve da je $\det A = 2$ i $\det(A^{-3}B) = 1$. Odredite $\det B^2$. Koji teorem s predavanja ste koristili?

8. (a) (2 boda) Definirajte skalarni produkt vektora, te kako se računa iz koordinata.

(b) (3 boda) Neka su $\mathbf{a}$ i $\mathbf{b}$ ne-nul vektori takvi da su $3\mathbf{a} + \mathbf{b}$ i $\mathbf{b}$ okomiti, a kut između $\mathbf{a}$ i $\mathbf{b}$ jednak $\frac{2\pi}{3}$. Ako je $|\mathbf{a}| = 2$, odredite $|\mathbf{b}|$.

9. (a) (2 boda) Ako je $(\mathbf{a} \times \mathbf{b}) \cdot \mathbf{c} = 6$, koliko je $(\mathbf{c} \times \mathbf{b}) \cdot \mathbf{a}$? Obrazložite svoj odgovor.

(b) (2 boda) Odredite volumen tetraedra s vrhovima $A = (2, 0, 0)$, $B = (5, 2, 0)$, $C = (1, 0, 2)$ i $D = (3, 0, 1)$.